MAART 1990 NUMMER 4

MUNT PERS

3 Vijftig gulden 1990

6 Muntset Antillen 1989

9 Fdc-set Nederland 1990

UITGAVE: 'S RIJKS MUNT

VAN DE REDAKTIE

Op dit moment hebt U het eerste nummer in handen van de tweede jaargang van MUNTPERS. Wegens succes geprolongeerd, zullen we maar zeggen. Uit de vele reacties die we in de loop van het eerste jaar mochten ontvangen, bleek steeds weer dat deze vorm van produkten introduceren in de smaak valt en dat de extra informatiepagina's door velen van U als een prettige service-uitbreiding worden ervaren. Reden genoeg om zo door te gaan.

Het is U wellicht opgevallen dat we voor MUNTPERS het doornummer-systeem hanteren. De eerste MUNTPERS-uitgave van 1990 heeft derhalve nummer 4 gekregen, zodat U kunt zien of U de serie compleet heeft. Blijkbaar is MUNTPERS voor velen ook een verzamel-item geworden. Voor de verzamelaars die nummers missen: zolang de voorraad strekt sturen wij U graag de ontbrekende exemplaren toe. Het eerste nummer is tot onze spijt niet meer beschikbaar.
In dit februari-nummer kunt U al direct kennis maken met de speciale gedenkmunt ter ere van onze Oranje-vorstinnen, de vijfde in de serie zilveren vijftig gulden munten die sinds 1982 bij bijzondere gelegenheden werden uitgegeven. Maar we hebben nog een nieuwtje: een circulatie-muntsetje ter introductie van de nieuwe muntreeks van de Nederlandse Antillen (zie pagina 6). Onze fdc-muntset 1990 in een Brabants jasje kunnen we dit keer al vroeg presenteren (pagina 9) en indien U alvast wilt weten wanneer U welke produkten in MUNTPERS tegemoet kunt zien, slaat U dan pagina 11 op voor het programma 1990. Wij wensen U wederom veel genoegen met MUNTPERS, en U weet het: bel ons gerust als U meer wilt weten (030 - 910365).

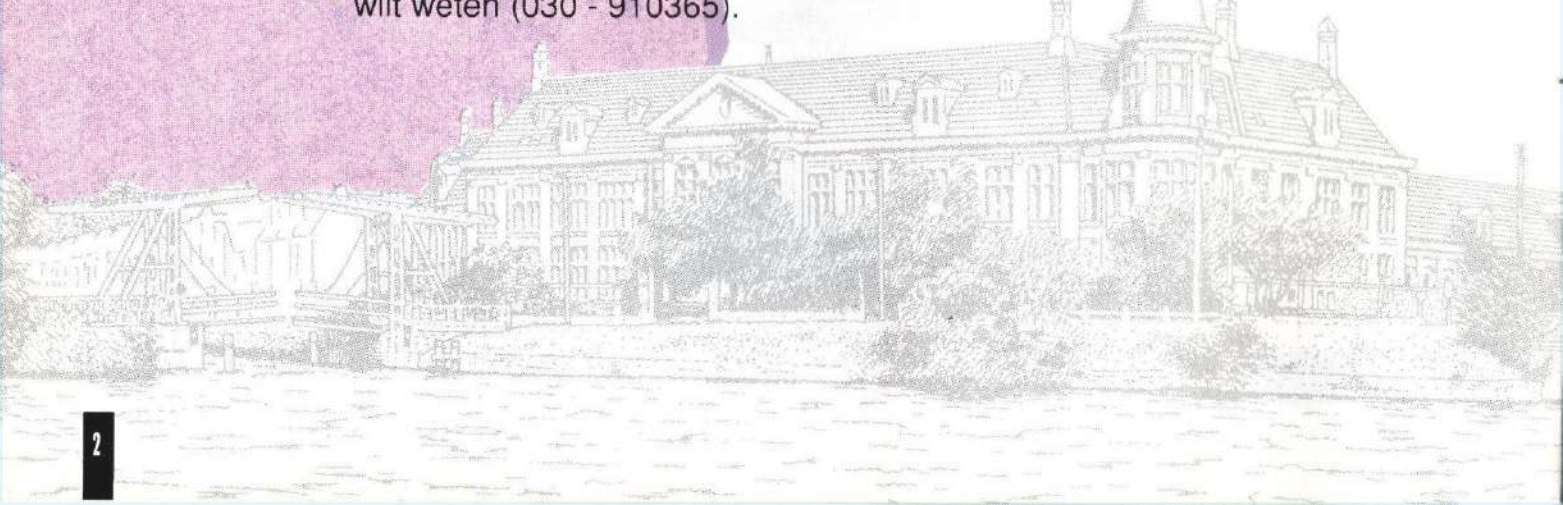

VIJFTIG GULDEN 1990

100 JAAR VORSTINNEN

In de historie van het Koninkrijk der Nederlanden wordt dit jaar een unieke mijlpaal bereikt: sinds honderd jaar wordt ons land onafgebroken geregeerd door vorstinnen. Gedurende drie generaties heeft de Oranje-dynastie uitsluitend bestaan uit vrouwelijke troonopvolgers, die bovendien op hoogwaardige wijze inhoud hebben gegeven aan de constitutionele monarchie in Nederland. Bij het overlijden van Koning Willem III in 1890 was de toen tienjarige Prinses Wilhelmina de enige troongerechtigde Oranje-nazaat. Haar moeder Koningin Emma vervulde als regentes de taken van het staatshoofd, totdat Wilhelmina de grondwettelijk vereiste leeftijd van 18 jaar bereikte. Na een regeringsperiode van bijna vijftig jaar werd Wilhelmina in 1948 opgevolgd door haar enige dochter Juliana. In 1980 droeg Juliana de scepter over aan de oudste van haar vier dochters, onze huidige Koningin Beatrix.

50 GULDEN MUNT 1990

Ontwerp	Peter Struycken
Materiaal	Zilver 925/1000
Gewicht	25 gram
Diameter	38 millimeter
Kwaliteiten	fleur de coin en proof
Verpakking	
■ FDC-munt	zwart kunststof doosje met zilverkleurig logo
■ proofmunt	zwart suèdine doosje met zilverkleurig logo
Prijs/stuk	
■ FDC-munt	
1	ƒ 73,00
2-9	ƒ 70,00
10 of meer	ƒ 67,00
■ proofmunt	
1	ƒ 99,00
2-9	ƒ 96,00
10 of meer	ƒ 93,00
Bestelwijze	acceptgiro bijgesloten

Nu het koninklijk gezin drie zonen rijk is, komt er een eind aan de lijn van vrouwelijke troonopvolgers. Een zo langdurige aaneengesloten episode van Oranje-vorstinnen zal waarschijnlijk een eenmalig gebeuren blijven in de geschiedenis van ons land. Een reden te meer om dit honderdjarig 'jubileum' te gedenken.

Een herdenkingsmunt en een tentoonstelling

Het gebruik om het staatshoofd op munten af te beelden stamt al uit de tijd van de Romeinen. Ook in het Koninkrijk der Nederlanden is dit een diep gewortelde traditie. Het thema 'honderd jaar vorstinnen' leent zich dan ook bij uitstek voor een gedenkmunt. Op 27 april, vlak voor de Koninginnedag, die tevens het tienjarig jubileum van Koningin Beatrix markeert, zal een zilveren vijftig gulden munt ter ere van de vier vorstinnen in omloop worden gebracht. Maar daar laten we het niet bij. In het monumentale Muntgebouw wordt tevens een tentoonstelling van munten, penningen en medailles uit deze periode ingericht. Daarnaast worden de acht ontwerpen voor de herdenkingsmunt geëxposeerd die door kunstenaars zijn gemaakt.

Een eigentijds ontwerp

Uit acht inzendingen werd het ontwerp gekozen van beeldend kunstenaar Peter Struycken (o.a. bekend van de serie Beatrix-postzegels). De ontwerper heeft een uitgesproken originele en innovatieve vormgeving gepresenteerd, zowel in artistiek als in technisch opzicht. In nauwe samenwerking met de faculteit Technische Natuurkunde van de Universiteit te Delft werd met behulp van computergestuurde apparatuur een opvallende projectie gemaakt van fotografische portretten. De beeltenis van Koningin Beatrix op de voorzijde van de munt is omgezet in een tweedimensionaal lijnenpatroon. De portretten van de vier vorstinnen op de keerzijde zijn op zeer ongebruikelijke wijze driedimensionaal weergegeven: de verschillende lichtnuances van de foto's zijn per computer vertaald in relatief vlakke en

steile 'hellingen', elf in totaal. Door deze vormgeving is een zeer dynamische plastische compositie ontstaan, die grote reliëfverschillen suggereert. Toch is het maximale reliëf niet hoger dan 0,2 millimeter, iets lager dan de muntrand.
Peter Struycken (zie foto voorpagina) studeerde aan de Koninklijke Academie voor Beeldende Kunsten in Den Haag en aan het Massachusetts Institute of Technology in Cambridge (USA).

Eén munt, drie uitvoeringen

De zilveren gedenkmunt heeft een nominale waarde van vijftig gulden en is een wettig betaalmiddel conform de Muntwet 1987. Er zullen drie uitvoeringen verschijnen:

- De circulatiemunt is vanaf 27 april tegen nominale waarde verkrijgbaar bij postkantoren en banken.
- De verzamelaarskwaliteiten fleur de coin (fijn gematteerd) en proof (spiegelglans fond) kunnen tot 1 juni 1990 bij 's Rijks Munt worden besteld. Voor nadere informatie over bestelwijze en levering zie pagina 12.

NIEUWE MUNTREEKS

NEDERLANDSE ANTILLEN

Het heeft enkele jaren geduurd, maar eind 1989 was het zover: de nieuwe muntreeks voor de Nederlandse Antillen was gereed. Op 6 december kwam de Antilliaanse Minister van Financiën, G. de Paula, naar 's Rijks Munt om de officiële eerste slag te verrichten.

OPBOUW VAN DE NIEUWE MUNTREEKS

	materiaal	diameter	gewicht
NAF 2,50	aureate steel	28,0 mm	9,0 gram
NAF 1,00	aureate steel	24,0 mm	6,0 gram
NAF 0,50	aureate steel	20,0 mm	5,0 gram
NAF 0,25	nikkel bonded steel	20,2 mm	3,5 gram
NAF 0,10	nikkel bonded steel	18,0 mm	3,0 gram
NAF 0,05	aluminium	16,0 mm	1,16 gram
NAF 0,01	aluminium	14,0 mm	0,7 gram

NAF staat voor Nederlands Antilliaanse gulden. De waarde daarvan is gekoppeld aan de koers van de Amerikaanse dollar en komt ongeveer overeen met Hfl. 1,20. De rijksdaalder en gulden zijn voorzien van het randschrift 'God zij met ons'. Het vierkante 50 cent stuk heeft een gladde rand en de overige munten hebben een kartelrand. De beeldenaars van de bestaande gulden en rijksdaalder zijn stilistisch aangepast; voor de overige munten hebben de graveurs van 's Rijksmunt nieuwe ontwerpen uitgewerkt.

Ter introductie van de nieuwe reeks hebben de Antilliaanse autoriteiten besloten 15.000 circulatie-muntsets 1989 uit te geven. De verkoop van het merendeel wordt door 's Rijks Munt verzorgd.
Bestelwijze: per eigen betalingsopdracht ƒ 23,50 overmaken op giro 7800 t.n.v. 's Rijks Munt te Utrecht onder vermelding van 'Muntset 1989 Antillen'.
In verband met de beperkte oplage moeten wij de regel hanteren: 'Wie het eerst komt...'

HERDENKINGSPENNINGEN

's Rijks Munt doet meer dan alleen munten produceren voor de Nederlandse Staat. We maken ook produkten voor andere opdrachtgevers, vooral penningen en medailles. Deze produkten worden wel door ons gemaakt, maar door anderen uitgegeven. Niettemin zullen we in MUNTPERS regelmatig enkele opvallende gelegenheidspenningen noemen, zodat de penningverzamelaars onder U op de hoogte blijven. Het verkoop- of contactadres staat bij elke penning vermeld.

1590 - 1990
400 jaar Turfschip Breda
Verkrijgbaar in goud,
zilver en tombak.

Rabobank Etten-Leur
Postbus 1001
4870 AA Etten-Leur
Tel. 01608 - 16930

Beatrix-serie: Vrouwe
van Naaldwijk en Polanen
Verkrijgbaar in zilver.

Muntpost/Monument B.V.
Postbus 23, 6660 AA Elst
Tel. 08819 - 72468

1040 - 1990
950 jaar Stad Groningen
Verkrijgbaar in goud,
zilver en tombak.

Rabobank Groningen-Haren
Pleiadenlaan 8
9742 NG Groningen
Tel. 050 - 742440

890 - 1990
1100 jaar Doorn
Verkrijgbaar in goud,
zilver en tombak.

Comité Doorn 1100
Raadhuisplein 2
3941 JT Doorn
Tel. 03430 - 13941

ONDERHOUD VAN MUNTEN

In MUNTPERS nummer 3 hebben we een aantal aspecten van het verzamelen belicht. Wat in dat verhaal niet aan de orde kwam is het thema 'reinigen van munten', een onderwerp dat we nu op veler verzoek aansnijden, zij het met terughoudendheid en voorzichtigheid. Waarom? In de eerste plaats omdat het risico bestaat dat een leek meer kwaad dan goed aanricht; het reinigen is een uiterst precies karweitje dat de nodige kennis en vaardigheid vereist. Een tweede probleem is dat er geen standaardmethode bestaat voor het reinigen van munten. Hoe dat moet gebeuren hangt onder meer af van de metaalsoort en de aard van de verontreiniging (verkleuring, vuil, vlekken, etcetera).

ENKELE ALGEMENE TIPS VOOR HET ONDERHOUD VAN MUNTEN

1. Neem geen risico's met kostbare munten. Ga daarmee nooit zelf experimenteren, maar raadpleeg een deskundige.
2. Haal munten van een speciale kwaliteit (proof, fleur de coin) niet uit hun beschermende verpakking.
3. Om vingerafdrukken op het muntoppervlak te vermijden, moet u een munt alleen langs de rand vasthouden, bij voorkeur met een handschoen of iets dergelijks.
4. Zilver- of koperpoets is uit den boze, evenals boenen of wrijven met een doek (krassen!).
5. Bij het schoonmaken gelden de volgende hoofdregels:
- De juiste reinigingsvloeistof en behandeling toepassen.
- Grondig spoelen, uitsluitend met gedistilleerd water.
- Munten heel goed drogen.
6. Bewaar uw munten op een droge plaats met een tamelijk gelijkmatige temperatuur.

Nauwkeurige informatie over de samenstelling van diverse reinigingsmiddelen en over de behandeling van verschillende verontreinigingen per metaalsoort kunt u aantreffen in de brochure 'Het reinigen van munten en penningen', samengesteld door R.W.M. de Graaf (uitgave: Stichting Nederlandse Penningkabinetten, Leiden, 1984).

FLEUR DE COIN

MUNTSET NEDERLAND 1990

De fdc-muntset met de jaarreeks munten 1990 draait om de provincie Noord-Brabant. Het Brabant-setje is nummer vier in de serie, gewijd aan de Nederlandse provincies. In voorgaande uitgiften werden achtereenvolgens belicht de provincies Utrecht (1987), Groningen (1988) en Flevoland (1989).

Noord-Brabant is een levendige provincie met vele gezichten.
Velen associëren het Brabantse land vaak met gemoedelijkheid, een rijke culturele erfenis en aardige tradities; wie denkt er niet aan carnaval, gilden, vendelzwaaien en wat dies meer zij. Ook in landschappelijk en recreatief opzicht heeft de provincie veel te bieden. Daarnaast is Noord-Brabant zeer actief en ondernemend op het economisch vlak; dat geldt zowel voor land- en tuinbouw als voor de industrie.

Het fotomapje om de fdc-muntset bevat afbeeldingen van het provinciehuis, vliegveld Eindhoven en het vendelzwaaien.

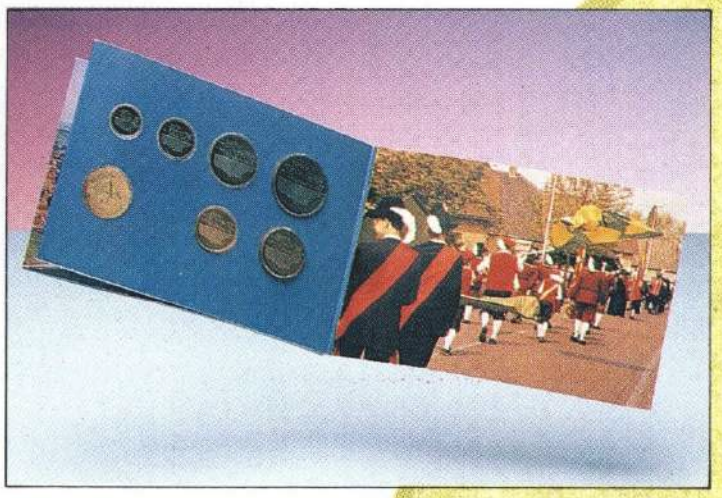

MUNTSET NEDERLAND 1990	
Inhoud	muntreeks 1990 + jaarpenning met provinciewapen Noord-Brabant en logo 's Rijks Munt
Ontwerp	Bruno Ninaber van Eyben
Materiaal	■ vijf gulden : verbronsd nikkel ■ rijksdaalder, gulden, kwartje, dubbeltje : nikkel ■ stuiver : brons ■ penning : messing
Kwaliteit	fleur de coin
Verpakking	mapje met kleurenfoto's van de provincie Noord-Brabant
Prijs/stuk	1 ƒ 25,00 2-9 ƒ 23,00 10 of meer ƒ 21,00
Bestelwijze	acceptgiro bijgesloten

NEDERLANDSE MUNTEN IN 1989

Onder voorbehoud volgen op deze pagina oplagegegevens over 1989. Enkele cijfers zijn gebaseerd op een schatting of afronding, omdat bij het ter perse gaan van dit nummer van MUNTPERS nog niet alle definitieve gegevens beschikbaar waren. De exacte aantallen van de speciale munten worden gepubliceerd in het jaarverslag 1989, dat medio 1990 zal verschijnen. Te zijner tijd zullen we u daarover via MUNTPERS informeren.

CIRCULATIEMUNTEN	AANTAL
■ vijf gulden	69,0 miljoen
■ rijksdaalder	4,0 miljoen
■ gulden	1,0 miljoen
■ kwartje	30,4 miljoen
■ dubbeltje	5,2 miljoen
■ stuiver	27,0 miljoen

SPECIALE MUNTEN	AANTAL
■ muntset Nederland, fleur de coin	103.600
■ muntset Nederland, proof	15.300
■ zilveren dukaat	29.300
■ gouden dukaat	18.200
■ dubbele gouden dukaat	11.500
■ dukatenset	6.400

In het jaarverslag 1988 kunt U onder meer de oplagecijfers aantreffen over de jaren 1948-1988, alsmede gegevens over de muntcirculatie in de afgelopen tien jaar. Het jaarverslag 1988 is nog verkrijgbaar zo lang de voorraad strekt.
Bestelwijze: per eigen betalingsopdracht *f* 7,50 overmaken op giro 7800 t.n.v. 's Rijks Munt te Utrecht onder vermelding van 'jaarverslag 1988'.

UITGIFTEPROGRAMMA 1990

Ook in 1990 mag U drie nummers van MUNTPERS verwachten met informatie over onze speciale uitgiften. Aan elk nummer van MUNTPERS is een besteltermijn verbonden van ongeveer twee maanden. De Nederlandse verzamelaarsmunten kunt U uitsluitend gedurende de uitgifteperiode rechtstreeks bij 's Rijks Munt bestellen. Immers, aan de hand van de bestellingen in die periode wordt de oplage van elk produkt bepaald. Daarna is de voorraad bij 's Rijks Munt beperkt tot een 'restant' voor de Museumwinkel. Voor de aankoop van munten moet U dan voornamelijk bij munthandel en banken zijn. Dat geldt ook voor de bijzondere muntuitgiften van voorgaande jaren.

MUNTPERS NO. 4

maart 1990

- Zilveren vijftig gulden munt honderd jaar vorstinnen
- Muntset Nederland 1990 fleur de coin
- Muntset Nederlandse Antillen circulatie kwaliteit

MUNTPERS NO. 5

mei 1990

- Gouden dukaat 1990
- Zilveren gedenkpenningen Waterloo
- Muntset Aruba 1990 fleur de coin

MUNTPERS NO. 6

september 1990

- Muntset Nederland 1990, proof
- Herdenkingsmunt Aruba, vijf jaar status aparte (onder voorbehoud).

BESTELWIJZE

EN LEVERING

Bestelwijze

Graag het juiste bedrag invullen op de acceptgirokaart voor het betreffende produkt. Het gebruik van de juiste girokaart en invulling van het correcte bedrag is nodig vanwege de verwerking via ons computersysteem.
Uw bestelling inzenden vóór 1 juni 1990. Daarna kunnen de speciale uitgiften uit dit nummer niet meer bij 's Rijks Munt worden besteld.

Levering

- Vijftig gulden munt: april/mei (1e uitgiftedatum 27 april).
- Muntset Nederland 1990 en Muntset Nederlandse Antillen 1989 binnen zes weken na betaling.

Prijzen

- De aanbiedingen in dit nummer gelden tot 1 juni 1990.
- Alle prijzen zijn inclusief verzendkosten en 6% BTW.

Vragen

- U kunt onze speciale informatielijn bellen: 030-910365.
  Wij zijn op dit nummer te bereiken van 9.00 tot 12.30 uur en van 13.00 tot 16.30 uur. U wordt te woord gestaan door één van onze Marketing medewerksters.

- Adres en algemeen telefoonnummer

's Rijks Munt
Leidseweg 90 / Postbus 2407
3500 GK Utrecht

Telefoon : 030-910342
Telefax : 030-938344
Telex : 40307 rmunt nl

ISSN 0924-0039 - Coördinatie en druk: Drukkerij van Rossum B.V. - Ontwerp Drost Design - Foto's Hans Kokx, John Hakkaart, TU Delft